

K O N W E N C J A

między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Rumunii o wolności tranzytu kolejowego z Polski do Polski przez terytorjum rumuńskie pomiędzy Zaleszczykami a Jasienowem Polnym, podpisana w Bukareszcie dn. 30 października 1929 r.

Przekład.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
MY, IGNACY MOŚCICKI,
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia trzydziestego października tysiąc dziewięćset dwudziestego dziewiątego roku podpisana została w Bukareszcie pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Rządem Królestwa Rumunii konwencja w sprawie wolności tranzytu kolejowego z Polski do Polski przez terytorjum rumuńskie pomiędzy Zaleszczykami a Jasienowem Polnym, o następującem brzmieniu dosłownem:

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,
NOUS, IGNACY MOŚCICKI,
PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,
à tous ceux qui ces présentes Lettres verront,
Salut:

Une Convention sur la liberté du transit ferroviaire de Pologne en Pologne à travers le territoire roumain entre Zaleszczyki et Jasienów Polny, ayant été signée entre le Gouvernement de la République de Pologne et le Gouvernement du Royaume de Roumanie à Bucarest le trente Octobre mil neuf cent vingt neuf, Convention, dont la teneur suit:

K O N W E N C J A

między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Rumunii o wolności tranzytu kolejowego z Polski do Polski przez terytorjum rumuńskie pomiędzy Zaleszczykami a Jasienowem Polnym.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

i

KRÓLESTWO RUMUNJI,

ożywione pragnieniem uregulowania spraw dotyczących ruchu tranzytowego przez terytorjum rumuńskie na odcinku kolejowym pomiędzy Zaleszczykami i Jasienowem Polnym,

postanowiły zawrzeć konwencję.

Mianowani w tym celu pełnomocnicy, a mianowicie

w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej:

p. Franciszek MOSKWA, Wicedyrektor Departamentu Ministerstwa Komunikacji, i

w imieniu Królestwa Rumunii:

p. Cezar MEREUȚĂ, zastępca Generalnego Dyrektora kolei rumuńskich,

po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i w należytej formie zgodzili się na następujące postanowienia:

R o z d z i a ł I.**Postanowienia ogólne.****Artykuł 1.**

1. Rumunja przyznaje Polsce wolność tranzytu, zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji, dla osób, bagażu, przesyłek ekspresowych, towarów, włączając w to bydło, poczty i taboru kolejowego w transycie z Polski do Polski przez obszar rumuński na odcinku kolejowym między granicą państwową obok stacji Zaleszczyki i granicą państwową obok stacji Jasienów Polny.

2. Do wspomnianego ruchu będą stosowane postanowienia obowiązującego w danym czasie układu o komunikacji kolejowej, między Rzeczpospolitą Polską a Królestwem Rumunii, byleby one mogły mieć zastosowanie przez analogję i nie były sprzeczne z niniejszą konwencją.

Artykuł 2.

Bagaż i towary, przewożone tranzytem, zwolnione będą od wszelkich opłat celnych i opłat tym podobnych.

Artykuł 3.

Z zastrzeżeniem postanowień specjalnych niniejszej konwencji nie będą brane pod uwagę w transycie ani przynależność państwowa podróżnych, ani pochodzenie towarów, ani przynależność państwowa nadawcy jako też odbiorcy.

CONVENTION

entre la République de Pologne et le Royaume de Roumanie sur la liberté du transit ferroviaire de Pologne en Pologne à travers le territoire Roumain, entre Zaleszczyki et Jasienów Polny.

LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

et

LE ROYAUME DE ROUMANIE,

animés du désir de régler les questions relatives au transit à travers le territoire roumain, sur la voie ferrée entre Zaleszczyki et Jasienów Polny, ont décidé de conclure une convention.

Les Plénipotentiaires nommés à cet effet à savoir:

au nom de la République de Pologne:

Mr. François MOSKWA, Vice-Directeur du Département au Ministère des Communications et

au nom du Royaume de Roumanie:

Mr. César MEREUȚĂ, Sous-Directeur général des Chemins de Fer roumains,

après avoir échangé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Chapitre I.**Dispositions générales.****Article 1.**

1. La Roumanie accorde à la Pologne la liberté de transit conformément aux dispositions de la présente Convention, aux personnes, bagages, colis messageries, marchandises, y compris le bétail, postes et au matériel roulant ferroviaire en transit de Pologne en Pologne, à travers le territoire roumain, sur le secteur ferroviaire entre la frontière de l'État près de la station de Zaleszczyki et la frontière de l'État près de la station de Jasienów Polny.

2. Seront applicables au trafic envisagé, les dispositions de l'Accord sur le trafic par chemins de fer, entre la République de Pologne et le Royaume de Roumanie en vigueur en temps donné, pourvu qu'elles puissent être appliquées par analogie et qu'elles ne soient pas contraires à la présente Convention.

Article 2.

Les bagages et les marchandises transportés en transit seront exonérés de tous droits de douane ou autres droits semblables.

Article 3.

Sous réserve des dispositions spéciales de la présente Convention, il ne sera tenu compte dans le transit ni de la nationalité des voyageurs, ni de l'origine des marchandises, ni de la nationalité de l'expéditeur, ni de celle du destinataire.

Artykuł 4.

1. Ruch tranzytowy wykonywany będzie w postaci tranzytu uprzywilejowanego.

2. Przewóz podróżnych cywilnych i wojskowych, jadących tak pojedynczo, jak i zbiorowo, oraz towarów, jako też mienia wojskowego tranzytem uprzywilejowanym odbywać się będzie pociągami uprzywilejowanymi specjalnie do tego przeznaczonymi.

3. Nie wolno z pociągów przeznaczonych do tranzytu uprzywilejowanego wysiadać, ani do nich wsiadać na obszarze rumuńskim; również nie wolno osobom, korzystającym z tych pociągów wydawać lub przyjmować jakichkolwiek przedmiotów.

4. Pod pociągiem uprzywilejowanym rozumieć należy tak cały pociąg, jako też część pociągu uprzywilejowaną.

Artykuł 5.

Ruch tranzytowy podlegać będzie na terytorjum rumuńskim prawom rumuńskim, odnoszącym się do utrzymania porządku i bezpieczeństwa publicznego, jak również ustawom i przepisom sanitarnym rumuńskim. Jednakowoż stosowanie tych praw nie będzie mogło nigdy wstrzymać ruchu tranzytowego, sprzecznie z przepisami niniejszej konwencji. Przerwa lub opóźnienie w ruchu tranzytowym będą mogły zajść tylko w razie ostatecznej konieczności i naglącej potrzeby.

Artykuł 6.

1. Osoby, korzystające z tranzytu uprzywilejowanego, jak również ich bagaż, będą mogły swobodnie przejeżdżać tranzytem z wyjątkiem przypadków, jeżeliby osoby te popełniły zbrodnię, występki, albo podczas swego pobytu w Rumunii takie wykroczenie, które byłoby skierowane przeciw własności lub stanowiłoby naruszenie przepisów porządku albo bezpieczeństwa publicznego, jako też przepisów sanitarnych i celnych.

2. Rząd rumuński zarządzi co należy, w celu zapewnienia osobom, korzystającym z pociągów uprzywilejowanych, wszelkiej pomocy i opieki w tym względzie, ażeby ich osobiste i majątkowe prawa nie doznały żadnych nieprawnych ograniczeń.

Artykuł 7.

1. Zakazy przywozu, wywozu i przewozu towarów ogłaszane w Rumunii, nie będą miały zastosowania do ruchu tranzytowego, przewidzianego przez niniejszą konwencję.

2. Ze strony Rumunii nie będą wymagane żadne zaświadczenia na wywóz, przywóz lub na tranzyt towarów.

3. Bagaż i towary, przewożone zgodnie z przepisami niniejszej konwencji, nie mogą stanowić przedmiotu zajęcia administracyjnego lub sądowego.

Artykuł 8.

W razie wojny, postanowienia niniejszej konwencji nie tracą ipso facto mocy obowiązującej.

Article 4.

1. Le trafic en transit sera effectué sous forme de trafic privilégié.

2. Le transport, aussi bien individuel que collectif, des voyageurs civils ou militaires ainsi que des marchandises et des biens militaires en transit privilégié, sera effectué par trains privilégiés, y affectés spécialement.

3. Il est interdit de descendre des trains affectés au transit privilégié ou de monter dans ces trains sur le territoire roumain; il est également interdit aux personnes bénéficiant de ces trains de livrer ou de recevoir des objets quelconques.

4. Est considéré comme train privilégié un train tout entier ou bien une partie privilégiée du train.

Article 5.

Le trafic en transit sur le territoire roumain sera soumis aux lois roumaines relatives au maintien de l'ordre et de la sécurité publique, ainsi qu'aux lois et aux prescriptions sanitaires roumaines. Cependant, l'application de ces lois ne pourra jamais supprimer, contrairement aux dispositions de la présente Convention, le trafic en transit. Une interruption ou un retard dans le trafic en transit ne pourra se faire que dans le cas de nécessité et d'urgence extrême.

Article 6.

1. Les personnes, jouissant du transit privilégié, ainsi que leurs bagages, pourront librement passer en transit, à l'exception des cas où ces personnes auraient commis un délit, un crime ou une contravention pendant leur séjour en Roumanie, qui serait dirigé contre la propriété ou qui constituerait une infraction aux prescriptions de l'ordre ou de la sécurité publique, ainsi qu'aux prescriptions sanitaires et douanières.

2. Le Gouvernement roumain fera le nécessaire pour assurer aux personnes empruntant les trains privilégiés tout aide et protection pour que leurs droits personnels et matériels ne soient soumis à aucune restriction illégitime.

Article 7.

1. Les interdictions d'importation, d'exportation et de transport des marchandises, publiées en Roumanie, ne seront pas applicables au trafic de transit, prévu par la présente Convention.

2. Il ne sera exigé, par la Roumanie, aucun certificat d'exportation, d'importation ou de transit des marchandises.

3. Les bagages et les marchandises, transportés conformément aux dispositions de la présente Convention, ne peuvent pas faire l'objet d'une saisie administrative ou judiciaire.

Article 8.

En cas de guerre, les dispositions de la présente Convention ne seront pas invalidées ipso facto,

Rozdział II.

Koleje.

Artykuł 9.

1. Polska przyjmuje zobowiązanie przewożenia środkami przewozowymi kolei polskich wszelkich ładunków, przewożonych tranzytem na podstawie niniejszej konwencji.

2. O ile pociągi ruchu tranzytowego nie będą na podstawie porozumienia interesowanych Zarządów kolejowych wyzyskane do komunikacji między Polską i Rumunją, przewozy odbywać się będą bez zatrzymania na obszarze rumuńskim, z wyjątkiem wypadków, gdy względu natury technicznej lub celnej będą wymagały zatrzymania (patrz art. 24).

Artykuł 10.

Koleje rumuńskie są obowiązane utrzymywać linię kolejową, przeznaczoną do tranzytu uprzywilejowanego w stanie normalnej konserwacji.

Artykuł 11.

Rozkłady jazdy pociągów przeznaczonych do tranzytu będą ustalane przez Zarządy kolejowe Umawiających się Stron.

Artykuł 12.

W każdym przypadku, gdy zajdzie potrzeba wykonania wyjątkowych przewozów tranzytowych, jako to: pociągów osobowych bliźniaczych, pociągów sezonowych i wogóle wszelkiego rodzaju pociągów dodatkowych, nieprzewidzianych w rozkładzie jazdy, władze kolejowe polskie i rumuńskie porozumieją się w każdym przypadku poszczególnym co do sposobu przeprowadzenia transportów.

Artykuł 13.

Wagony restauracyjne i sypialne mogą kursować w pociągach, przeznaczonych do tranzytu uprzywilejowanego w stanie czynnym.

Artykuł 14.

Zarządy kolejowe obydwóch Stron ustalą sposób postępowania na wypadek niezdatności wagonów, które uległy uszkodzeniu na linii tranzytowej (zagrzenia się i t. p.) jako też co do pomocy w razie niezdatności parowozu.

Artykuł 15.

Zarząd kolejowy polski jest obowiązany udzielić Zarządowi kolei rumuńskich na żądanie niezbędnej pomocy w razie wypadku, przerwy ruchu, uszkodzenia toru i t. p. na linii tranzytowej za zwrotem kosztów rzeczywistych.

Artykuł 16.

1. Odpowiedzialność za szkody i wypadki kolejowe regulowana będzie ustawami, rozporządzeniami i instrukcjami, obowiązującymi w stosunku do kolei w miejscowości, gdzie wypadek się zdarzy. Wyjątek stanowią uszkodzenia, jako też całkowity lub częściowy ubytek przewożonych towarów i ba-

Chapitre II.

Chemins de fer.

Article 9.

1. La Pologne prend l'engagement de transporter, à l'aide des moyens de locomotion des chemins de fer polonais, tous les chargements passant en transit, en vertu de la présente Convention.

2. Si les trains en transit ne sont pas employés sur la base d'un accord entre les Administrations des chemins de fer intéressées pour le trafic entre la Pologne et la Roumanie, les transports seront effectués sans arrêt sur le territoire roumain, sauf les cas où des raisons techniques ou douanières exigeront un arrêt (voir art. 24).

Article 10.

Les chemins de fer roumains sont tenus à maintenir la ligne ferroviaire, destinée au trafic privilégié, en état de conservation normale.

Article 11.

Les horaires des trains, affectés au transit, seront fixés par les Administrations des chemins de fer des deux Parties contractantes.

Article 12.

Chaque fois qu'on aura besoin d'effectuer des transports exceptionnels en transit, comme: trains de voyageurs doublés, trains de saison et, en général, trains supplémentaires de tout genre, non prévus dans les horaires, les autorités ferroviaires polonaises et roumaines s'entendront dans chaque cas particulier, sur les mesures à prendre pour effectuer ces transports.

Article 13.

Les wagons-restaurants et les wagons-lits pourront circuler en service dans les trains affectés au transit privilégié.

Article 14.

Les Administrations ferroviaires des deux Parties établiront le mode de procéder en cas de détérioration des wagons devenus défectueux sur la ligne de transit (échauffement, etc.) et aussi en ce qui concerne le secours, en cas de détérioration de la locomotive.

Article 15.

L'Administration ferroviaire polonaise est tenue à prêter à l'Administration ferroviaire roumaine, sur demande, l'aide nécessaire en cas d'accident, d'interruption du mouvement, d'avarie de la voie, etc., sur la ligne de transit, contre remboursement des frais effectifs.

Article 16.

1. La responsabilité pour les dommages et les accidents de chemin de fer sera réglée par les lois, ordonnances et règlements en vigueur, par rapport aux chemins de fer dans l'endroit où l'accident aura eu lieu. Font exception les avaries ainsi que le manque total ou partiel des marchandises et des ba-

gazu, regulowane przepisami kolejowego polskiego lub międzynarodowego prawa przewozowego, obowiązującego w danej komunikacji (patrz art. 18).

2. Każda z Umawiających się Stron odpowiadać będzie za swoich funkcjonariuszów oraz za inne osoby, które posługiwać się będzie przy wykonywaniu ruchu tranzytowego.

3. Ponadto będą stosowane w sposób właściwy odnośnie postanowienia obowiązującego w danym czasie układu o komunikacji kolejowej między Rzeczpospolitą Polską i Królestwem Rumunii. O ile chodzi o szkody w taborze kolejowym, spowodowane przez koleje rumuńskie lub ich personel, to będą miały do nich zastosowanie odnośnie postanowienia umów międzynarodowych o wzajemnym używaniu wagonów osobowych, bagażowych i towarowych (R. I. C. i R. I. V.).

Artykuł 17.

1. Zarząd kolei rumuńskich odda do rozporządzenia kolei polskich i do ich wyłącznego użytku przewody specjalne, przeznaczone do obsługi telegraficznej i telefonicznej kolei żelaznych, za zwrotem kosztów utrzymania tych przewodów. Telegramy i rozmowy telefoniczne służbowe będą wolne od wszelkich opłat.

2. Z przewodów, o których mowa, będą mogły ponadto korzystać urzędy pocztowe, celne i policyjne, jako też urzędy wojskowe do komunikowania się w sprawach związanych z wykonaniem ruchu tranzytowego.

Artykuł 18.

Podróżni, bagaż, przesyłki ekspresowe oraz towarowe, pośpieszne i zwyczajne, będą odprawiane bezpośrednio na podstawie przepisów przewozowych polskich lub międzynarodowych i taryf kolejowych, obowiązujących w danej komunikacji.

Rozdział III.

Poczta.

Artykuł 19.

1. Polska będzie miała prawo przewozić uprzywilejowanymi pociągami tranzytowymi przesyłki pocztowe wszelkiego rodzaju w polskich wagonach specjalnych lub w osobnych przedziałach wagonów osobowych pod nadzorem własnego personelu pocztowego bez jakichkolwiek opłat tranzytowych.

2. Przewóz poczty może się również odbywać za pośrednictwem personelu kolejowego polskiego w wagonach kolejowych.

3. Przewóz odsyłek tranzytowych wszelkiego rodzaju, pochodzących z zagranicy i przeznaczonych dla zagranicy w ambulansach, będzie przedmiotem uprzedniego układu pomiędzy Zarządkiem pocztowym polskim i rumuńskim.

Artykuł 20.

1. Skrzynki do listów wagonów pocztowych polskich powinny być na obszarze rumuńskim w stanie zamkniętym. Funkcjonariusze pocztowi polscy

gages, régis par les dispositions du droit de transport polonais ou international, applicable au trafic respectif (voir art. 18).

2. Chacune des Parties contractantes assumera la responsabilité pour ses fonctionnaires et pour les autres personnes qu'elle emploiera dans le trafic de transit.

3. En outre, seront applicables, de façon appropriée, les dispositions respectives en vigueur de l'Accord sur le trafic par chemin de fer entre la République de Pologne et le Royaume de Roumanie. En ce qui concerne les avaries du matériel roulant, occasionnées par les chemins de fer roumains ou leur personnel, seront applicables les dispositions respectives des conventions internationales sur l'utilisation réciproque des voitures, des fourgons et des wagons (R. I. C. et R. I. V.).

Article 17.

1. L'administration ferroviaire roumaine mettra à la disposition des chemins de fer polonais et à leur usage exclusif, des fils spéciaux affectés au service télégraphique et téléphonique des chemins de fer, contre remboursement des frais d'entretien de ces fils. Les télégrammes et les conversations téléphoniques de service seront exonérés de toute taxe.

2. L'usage des fils, dont il est question, sera en outre réservé aux offices des postes, des douanes et de la police, ainsi qu'aux offices militaires pour leurs communications dans les questions connexes à l'exécution du trafic de transit.

Article 18.

Les voyageurs, les bagages, les colis messageries ainsi que les marchandises expédiées à grande ou à petite vitesse seront acheminés directement, sur la base des dispositions de transport, polonaises ou internationales, et des tarifs ferroviaires obligatoires dans le trafic respectif.

Chapitre III.

Postes.

Article 19.

1. La Pologne aura le droit de transporter dans les trains privilégiés de transit, les envois postaux de tout genre dans des wagons polonais spéciaux, ou dans les compartiments spéciaux des wagons de voyageurs, accompagnés de son propre personnel postal, sans frais de transit quels qu'ils soient.

2. Le transport de la poste peut aussi être effectué par l'intermédiaire du personnel des chemins de fer polonais, dans les wagons de chemins de fer.

3. Le transport dans les ambulances, d'envois en transit de tout genre provenant de l'étranger, et destinés à l'étranger fera l'objet d'un accord préalable entre les Administrations postales polonaises et roumaines.

Article 20.

1. Les boîtes aux lettres des wagons-postes polonais devront rester fermées sur le territoire roumain. Les fonctionnaires polonais des postes n'au-

nie mają prawa na terytorjum rumuńskim wchodzić w styczność z publicznością. Nie wolno im jest podczas pobytu na terytorjum rumuńskim opuszczać wagonów bez ważnych powodów służbowych, ani też przyjmować lub wydawać jakichkolwiek przedmiotów.

2. Wymiana przesyłek pocztowych między Zarządami Umawiających się Stron będzie mogła się odbywać na podstawie osobnego porozumienia Zarządów pocztowych obydwóch Stron.

Artykuł 21.

Należności, przypadające za przewóz tranzytem poprzez terytorjum rumuńskie pocztowych wagonów polskich, będą regulowane między Zarządem kolejowym polskim i rumuńskim (Rozdział VI do art. 18).

Artykuł 22.

1. Odpowiedzialność za przesyłki pocztowe, przewożone w wagonach polskich, pod nadzorem funkcjonarjuszów pocztowych polskich, ponosi Zarząd poczty polskiej z wyjątkiem wypadków, kiedy winę przypisać można Zarządowi kolejowemu rumuńskiemu. W tym ostatnim przypadku, Zarząd kolejowy rumuński ponosić będzie odpowiedzialność wobec Zarządu pocztowego polskiego za wagony i przesyłki pocztowe; mianowicie za wagony pocztowe taką samą, jak za wagony kolejowe, zaś za przesyłki pocztowe taką samą odpowiedzialność, jaką Zarząd pocztowy polski ponosi wobec nadawców tych przesyłek.

2. Zarząd kolei rumuńskich nie będzie obowiązany do wypłaty odszkodowania w razie zagubienia lub naruszenia worków z listami, przewożonych za pośrednictwem funkcjonarjuszów polskich.

3. W razie przeładunku przesyłek pocztowych polskich z powodu odzepienia wagonu pocztowego polskiego na terytorjum rumuńskim, odpowiedzialność za przesyłki pocztowe polskie przejdzie na ten Zarząd kolejowy lub pocztowy polski albo rumuński, który przejmie je pod swój nadzór.

Rozdział IV. Postanowienia celne.

Artykuł 23.

Ruch tranzytowy podlegać będzie ogólnym przepisom celnym rumuńskim, o ile niniejsza konwencja nie stanowi inaczej.

Artykuł 24.

1. Osoby, bagaż, przesyłki ekspresowe i towary przewożone tranzytem, będą wolne od wszelkich formalności celnych.

2. Pociągi pasażerskie będą konwojowane przez funkcjonarjuszów celnych i policji rumuńskiej pomiędzy stacjami Schit i Stefănești, gdzie będą wsiadali do tych pociągów i gdzie z nich będą wsiadali. Koszty konwojowania nie będą zaliczane.

3. Pociągi towarowe zatrzymywać się będą na stacjach Schit i Stefănești z postojem niezbędnym, celem dania możności dokonania rewizji plomb

ront pas le droit de se mettre en communication avec le public sur le territoire roumain. Il leur est interdit de quitter sans motifs impérieux de service le wagon durant leur séjour sur le territoire roumain, de recevoir et de livrer des objets quelconques.

2. L'échange des envois postaux entre les Administrations des Parties contractantes pourra s'effectuer sur la base d'un accord spécial des Administrations postales des deux Parties.

Article 21.

Les redevances à payer pour le transport à travers le territoire roumain, des wagons-postes polonais en transit, seront réglées entre les Administrations ferroviaires, polonaises et roumaines (Chapitre VI à l'art. 18).

Article 22.

1. La responsabilité des envois postaux, transportés dans des wagons polonais et convoyés par les agents de poste polonais, incombe à l'Administration des postes polonaises, à l'exception des cas, lorsque la faute peut être imputée à l'Administration ferroviaire roumaine. Dans ce dernier cas, l'Administration ferroviaire roumaine sera responsable vis-à-vis de l'Administration postale polonaise, des wagons et des envois postaux; notamment, en ce qui concerne les wagons-poste comme des wagons de chemin de fer et en ce qui concerne les envois postaux, elle endosse la même responsabilité qui incombe à l'Administration postale polonaise vis-à-vis des expéditeurs de ces envois.

2. L'Administration des chemins de fer roumains ne sera pas tenue de payer une indemnité en cas de perte ou de spoliation des sacs de lettres transportés par l'intermédiaire des agents polonais.

3. En cas de transbordement d'envois postaux polonais, à la suite du décrochage d'un wagon-poste polonais sur le territoire roumain, la responsabilité pour les envois postaux polonais incombera à celle des administrations ferroviaires ou postales polonaise ou roumaine, qui les aura pris sous sa surveillance.

Chapitre IV. Dispositions douanières.

Article 23.

Le trafic en transit sera régi par les dispositions douanières générales roumaines, pour autant que la présente Convention ne statue pas autrement.

Article 24.

1. Les personnes, les bagages, les colis messageries et les marchandises transportés en transit, seront libres de toutes formalités douanières.

2. Les trains de voyageurs seront convoyés par des agents douaniers et de la police roumaine, entre les stations de Schit et de Stefănești, où ils monteront dans ces trains et où ils les quitteront. Les frais de convoiement ne seront pas comptés.

3. Les trains de marchandises s'arrêteront aux stations de Schit et de Stefănești, le temps nécessaire, afin que la révision des plombs et la trans-

i przekazania listy pociągowej. Lista wspomniana sporządzona w dwóch egzemplarzach, będzie zawierała numery wagonów i oznaczenie ogólne ich wartości.

4. Nałożone przez Polskę zamknięcia celne będą uznawane przez władze rumuńskie. Żaden inny przepis w tym względzie nie będzie miał zastosowania.

Artykuł 25.

Jeżeli wskutek wypadku podróżni byliby zmuszeni pociąg opuścić, będą oni pozostawać pod nadzorem władz celnych rumuńskich.

Artykuł 26.

1. Nałożone na wagony zamknięcia celne mogą być zerwane na terytorjum rumuńskim jedynie w razie nieuniknionej potrzeby ze stanowiska kolejowego. Zamiast zerwanych zamknięć powinny być przez władze celne rumuńskie nałożone nowe zamknięcia.

2. Wylądowanie ani naładunek towarów nie może się odbywać na terytorjum rumuńskim. Przeładowanie może się odbywać jedynie w razie uszkodzenia wagonów i zostanie wykonane pod nadzorem organów celnych rumuńskich.

3. O zmianie składu pociągów z powodu niezdatności wagonów, o zerwaniu zamknięcia celnego i nałożeniu nowego, o przyczynach, które spowodowały to postępowanie, jak również o przeładowaniu ładunków powinien być sporządzony protokół dla urzędu celnego polskiego przez funkcjonariuszów polskich, w porozumieniu z funkcjonariuszami celnymi rumuńskimi.

Artykuł 27.

Zarządy celne i kolejowe obydwóch Umawiających się Stron będą sobie wzajemnie pomagały we wszystkich sprawach, dotyczących tranzytu. Korespondencja, która się z tego wywiąże, będzie prowadzona bezpośrednio między zarządami zainteresowanymi.

Rozdział V.

Paszporty.

Artykuł 28.

Podróżni w pociągach, przeznaczonych do ruchu uprzywilejowanego, będą wolni od wszelkich formalności paszportowych.

Rozdział VI.

Przepisy wykonawcze.

Do art. 9-go i 10-go.

1. O ile zajdzie potrzeba, koleje rumuńskie wprowadzą służbę nocną w celu przepuszczania pociągów uprzywilejowanych, zgodnie z żądaniem kolei polskich.

2. Pociągi tranzytowe będą na terytorjum rumuńskim obsługiwane przez personel polski.

3. Koleje rumuńskie nie będą płaciły czynszu wagonowego od wagonów przechodzących tranzytem.

4. Funkcjonariusze polscy, przejeżdżający służbowo przez terytorjum rumuńskie, powinni posiadać dowody tożsamości, wymagane w komunikacji kolejowej między Polską i Rumunją.

mission d'une liste de train puissent être effectuées. Cette liste, rédigée en deux exemplaires, comprendra les numéros des wagons et la dénomination générale de leur contenu.

4. Les scellés douaniers posés par la Pologne, seront reconnus par les autorités roumaines. Aucune autre prescription ne sera applicable en cette matière.

Article 25.

Si en cas d'accident les voyageurs étaient obligés de descendre du train, ils resteront sous la surveillance des autorités douanières roumaines.

Article 26.

1. Les scellés douaniers apposés sur les wagons ne peuvent être brisés sur le territoire roumain que dans des cas de nécessité absolue pour les chemins de fer. À la place des scellés brisés, de nouveaux scellés devront être apposés par les autorités douanières roumaines.

2. Le déchargement et le chargement des marchandises sur le territoire roumain ne saurait avoir lieu. Le transbordement ne peut avoir lieu que dans le cas d'avarie des wagons et il sera effectué sous la surveillance d'organes douaniers roumains.

3. Un procès-verbal devra être dressé pour l'office douanier polonais par les fonctionnaires polonais de concert avec les fonctionnaires douaniers roumains concernant le changement de la composition du train pour cause de détérioration des wagons, le bris et l'apposition de scellés douaniers, les motifs de cette mesure ainsi que le transbordement des chargements.

Article 27.

Les Administrations douanières et ferroviaires des deux Parties contractantes se seconderont réciproquement dans toutes les questions ayant trait au transit. La correspondance qui en résultera sera échangée directement par les Administrations intéressées.

Chapitre V.

Passeports.

Article 28.

Les voyageurs des trains affectés au trafic privilégié seront exemptés de toutes formalités de passeports.

Chapitre VI.

Dispositions exécutoires.

À l'article 9 et 10.

1. En cas de besoin, les chemins de fer roumains organiseront un service de nuit pour faire passer en transit les trains privilégiés, conformément à la demande des chemins de fer polonais.

2. Les trains en transit sur le territoire roumain seront desservis par le personnel polonais.

3. Les chemins de fer roumains n'auront pas à payer la taxe afférente aux wagons passant en transit.

4. Les fonctionnaires polonais, traversant le territoire roumain en service devront être porteurs des documents d'identité exigibles dans le trafic ferroviaire entre la Pologne et la Roumanie.

5. Nieurzędowi konwojowi ładunków towarowych (bydła, pojazdów i t. p.) powinni posiadać dowody tożsamości, wydane przez polskie władze, odpowiadające takim, jakie są przewidziane w art. 18 układu o komunikacji kolejowej między Polską i Rumunją z dnia 30.X.1929 r.

6. Do osób, pełniących służbę w pociągach tranzytowych, będą miały zastosowanie postanowienia artykułu 4 odnoszące się do zachowania się podróżnych, korzystających z pociągów uprzywilejowanych podczas przejazdu przez terytorjum rumuńskie z wyjątkiem zakazów wsiadania i wysiadania, o ile tego wymagają ich obowiązki służbowe.

Do artykułu 16-go.

Co się tyczy personelu kolejowego i pocztowego, pełniącego służbę w pociągu tranzytowym, który uległ wypadkowi, zobowiązania kolei rumuńskich będą odpowiadały tym, jakie są przewidziane w artykułach 14, 15 i 20 układu o komunikacji kolejowej między Rzeczpospolitą Polską i Królestwem Rumunii z dnia 30.X.1929 r. W stosunku do personelu wagonów sypialnych i wagonów restauracyjnych będą miały zastosowanie na danym obszarze układy, zawarte między odnośnymi Zarządami kolejowymi i Międzynarodowym Towarzystwem Wagonów Sypialnych.

Do artykułu 17-go.

1. Rumunja odda do rozporządzenia Polski przewody telegraficzne, oraz podwójny przewód telefoniczny, stosownie do zawrzeć się mającej umowy między Zarządami kolejowymi; przewody wspomniane będą połączone z przewodami kolei polskiej.

2. Pozatem pozostawione będzie do rozporządzenia Polski bezpłatnie wzdłuż linii tranzytowej na istniejących słupach telegraficznych wolne miejsce, wystarczające do założenia na koszt kolei polskich jednego przewodu telegraficznego i jednej linii telefonicznej o dwu przewodach.

3. W razie potrzeby zainteresowane Zarządy zmieniają za wspólną zgodą przewody łączności, wyżej wymienione.

4. Zainteresowane zarządy kolejowe porozumiewają się co do urządzenia posterunków, przeznaczonych do kontrolowania funkcjonowania nienagannego telegrafów i telefonów i co do wysokości kosztów utrzymania przewodów wyżej wspomnianych. Suma ta obejmuje koszty utrzymania, odbudowy i odnowienia linii, o których mowa, jak również i oprocentowanie kapitału w linje te włożonego. Wysokość kosztów utrzymania wyżej wspomnianych będzie mogła być zmieniona za wspólną zgodą na żądanie jednego z Zarządów Umawiających się Stron.

5. W razie zepsucia się przewodu telegraficznego lub telefonicznego Zarządy kolejowe interesowane obowiązane będą naprawić je możliwie najprędzej.

Do artykułu 18-go.

1. Przewóz podróżnych, bagażu, przesyłek ekspresowych, towarów i poczty przez terytorjum rumuńskie wykonywany będzie bez pobierania jakichkolwiek opłat taryfowych ze strony kolei rumuńskich. Za utrzymanie linii kolejowej rumuńskiej i za korzy-

5. Les convoyeurs non officiels des transports de marchandises (bétail, véhicules, etc.) doivent être munis des pièces d'identité délivrées par les autorités polonaises, analogues à celles qui sont prévues dans l'article 18 de l'Accord sur le trafic ferroviaire entre la Pologne et la Roumanie du 30.10. 1929.

6. Aux personnes de service, dans les trains de transit, seront applicables les dispositions de l'Article 4 sur la conduite à observer par les voyageurs jouissant des trains privilégiés pendant le passage à travers le territoire roumain, à l'exception des interdictions relatives à la montée et à la descente, pour autant que les obligations de service l'exigent.

À l'article 16.

En ce qui concerne le personnel des chemins de fer et des postes, en fonction dans un train de transit qui a subi un accident, les obligations des chemins de fer roumains seront analogues à celles qui sont prévues dans les articles 14, 15 et 20 de l'Accord sur le trafic par chemin de fer entre la République de Pologne et le Royaume de Roumanie du 30.10. 1929. Quant au personnel des wagons-lits et wagons-restaurants seront valables, sur le territoire respectif, les accords conclus entre les administrations ferroviaires respectives et la Compagnie internationale des Wagons Lits.

À l'article 17.

1. La Roumanie mettra à la disposition de la Pologne les fils télégraphiques ainsi qu'un circuit téléphonique double à convenir entre les administrations ferroviaires; ces fils et circuits seront reliés aux fils du réseau polonais.

2. En outre, le long de la ligne de transit, un espace libre, suffisant pour l'installation aux frais des chemins de fer polonais d'un fil télégraphique et d'une ligne téléphonique à double fil sur les poteaux télégraphiques existants, sera mis à la disposition de la Pologne gratuitement.

3. En cas de besoin, les Administrations intéressées, changeront d'un commun accord les fils de communications susmentionnés.

4. Les Administrations ferroviaires intéressées s'entendront sur l'installation des postes, destinés au contrôle du fonctionnement régulier des télégraphes et des téléphones et sur le montant des frais d'entretien des fils susmentionnés. Cette somme comprendra les frais d'entretien, de reconstruction et de renouvellement des lignes en question, ainsi que les intérêts du capital engagé dans ces lignes. Le montant des frais d'entretien précités pourra être changé d'un commun accord, sur la demande d'une des Administrations des Parties contractantes.

5. Dans le cas de dérangement d'un circuit téléphonique ou téléphonique les Administrations ferroviaires intéressées seront obligées de les rétablir le plus tôt possible.

À l'article 18.

1. Le transport des voyageurs, des bagages, des colis messageries, des marchandises et des postes à travers le territoire roumain, sera effectué sans qu'il soit perçu une taxe quelconque par les chemins de fer roumains. À titre de conservation de la ligne fer-

stanie z torów i innych urządzeń kolejowych rumuńskich, jak również za inne świadczenia (peage), koleje polskie opłacać będą kolejom rumuńskim specjalne wynagrodzenie, obliczone od osiokilometrów przewożonych wagonów, bez zaliczenia parowozów. Wysokość tego wynagrodzenia będzie ustanowiona za wspólną zgodą przez Zarządy kolejowe centralne obydwóch Umawiających się Stron i w miarę potrzeby będą przez nie badane najwyżej raz w roku.

2. Reklamacje oparte na prawie przewozu, odnoszące się do biletów, bagażu, przesyłek ekspresowych, oraz do towarów, nie powinny być kierowane do Zarządu kolei rumuńskich (patrz art. 16).

Rozdział VII.

Postanowienia końcowe.

Artykuł 29.

Przepisy wykonawcze do niniejszej konwencji są przewidziane w rozdziale VI i stanowią jej część integralną. Przepisy te będą mogły być zmienione za wspólną zgodą przez Zarządy kolejowe polskie i rumuńskie z udziałem odnośnych zainteresowanych władz.

Artykuł 30.

Porozumienia Zarządów kolejowych, których potrzeba wynika z treści artykułu 14, jak również z przepisów wykonawczych do art. 17, 18 i 21 zostaną w wykonaniu niniejszej konwencji objęte jednym układem, zawartym przez Zarządy kolejowe obydwóch Umawiających się Stron.

Artykuł 31.

Spory odnoszące się do niniejszej konwencji będą przekazywane w danym razie sądowi rozjemczemu, przewidzianemu w art. 41 układu o komunikacji kolejowej między Polską i Rumunją z dnia 30.X. 1929 r.

Artykuł 32.

1. Niniejsza konwencja będzie ratyfikowana w czasie możliwie najkrótszym; dokumenty ratyfikacyjne wymienione zostaną w Warszawie.

2. Niniejsza konwencja wejdzie w życie w trzydziestym dniu po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych i zachowa moc obowiązującą tak długo, dopóki nie zostanie wypowiedziana na 6 miesięcy naprzód.

3. Sporządzono w dwóch egzemplarzach w języku francuskim, po jednym dla każdej z obydwóch Umawiających się Stron.

NA DOWÓD CZEGO pełnomocnicy obydwóch Umawiających się Stron podpisali niniejszą konwencję i przyłożyli na niej swe pieczęcie.

Sporządzono w Bukareszcie trzydziestego października tysiąc dziewięćset dwudziestego dziewiątego roku.

(—) C. Mereuță

(—) F. Moskwa

roviare roumaine et d'utilisation des voies et d'autres installations ferroviaires roumaines ainsi que pour les autres prestations (péage) les chemins de fer polonais paieront aux chemins de fer roumains une rémunération spéciale calculée par essieux-kilomètres des wagons transportés, locomotives non comprises. Le montant de cette redevance sera fixé d'un commun accord par les Administrations ferroviaires centrales des deux Parties contractantes et, au fur et à mesure de la nécessité, sera examiné par elles maximum une fois par an.

2. Les réclamations basées sur les droits de transport, qui concernent des billets, des bagages et des colis messageries ainsi que des marchandises, ne doivent pas être adressées à l'Administration des chemins de fer roumains (voir l'article 16).

Chapitre VII.

Dispositions finales.

Article 29.

Les dispositions exécutoires de la présente Convention sont prévues au chapitre VI et en constituent la partie intégrante. Ces dispositions pourront être modifiées d'un commun accord par les Administrations ferroviaires, polonaise et roumaine, avec le concours des autorités intéressées respectives.

Article 30.

Les ententes des Administrations ferroviaires, dont la nécessité découle du texte de l'art. 14 ainsi que des dispositions exécutoires aux art. 17, 18 et 21, seront comprises, en exécution de la présente Convention, dans un seul accord conclu par les Administrations des chemins de fer des deux Parties.

Article 31.

Les litiges, relatifs à la présente Convention, seront déferés en cas échéant au Tribunal arbitral, prévu à l'article 41 de l'Accord sur le trafic par chemin de fer entre la Pologne et la Roumanie du 30.10. 1929.

Article 32.

1. La présente Convention sera ratifiée dans le plus bref délai possible; les instruments de ratification seront échangés à Varsovie.

2. La présente Convention entrera en vigueur le trentième jour après l'échange des instruments de ratification et conservera sa validité aussi longtemps qu'elle ne sera pas dénoncée sur un préavis de six mois.

3. Fait en deux exemplaires, en français, un exemplaire pour chacune des deux Parties contractantes.

EN FOI DE QUOI, les Plénipotentiaires des deux Parties contractantes ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs sceaux.

Fait à Bucarest, le trente Octobre mil neuf cent vingt neuf.

(—) C. Mereuță

(—) F. Moskwa

Zaznajomiwszy się z powyższą konwencją uznaliśmy ją i uznajemy za słuszną zarówno w całości jak i każde z zawartych w niej postanowień; oświadczamy, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywana.

NA DOWÓD CZEGO, wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 1 września 1930 roku.

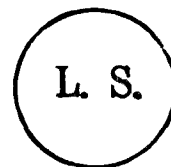
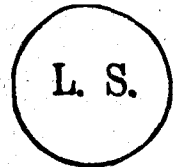
(—) *I. Mościcki*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów:

(—) *J. Piłsudski*

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) *August Zaleski*

Après avoir vu et examiné ladite Convention, Nous l'avons approuvée et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues; déclarons qu'elle est acceptée, ratifiée et confirmée et promettons qu'elle sera inviolablement observée.

EN FOI DE QUOI, Nous avons délivré les présentes Lettres, revêtues du Sceau de la République.

Donné à Varsovie, le 1 Septembre 1930.

(—) *I. Mościcki*

Par le Président de la République
Le Président du Conseil des Ministres:

(—) *J. Piłsudski*

Le Ministre des Affaires Étrangères:

(—) *August Zaleski*